

II. KAPITOLA: SLOVENSKÁ AUTONÓMNA VLÁDA A CENTRÁLNE ORGÁNY O ŽIDOVskej OTÁZKE (vrátane návrhov zákonov)

Dokument 32

Vládne nariadenie z 18. 10. 1938 o dočasnej úprave verejného notárstva, ktoré umožňovalo ministrovi pravosúdia zbaviť úradu verejného notára „ktorý nebol hodný dôvery“¹.

9.

Vládne nariadenie slovenskej vlády zo dňa 18. októbra 1938 o dočasnej úprave verejného notárstva na Slovensku.

§ 1.

Do jedného roku od účinnosti tohoto nariadenia môže minister pravosúdia Slovenskej krajiny pozbaviť úradu verejného notára, ktorý pre svoju činnosť nie je hodný dôvery potrebnej pri vykonávaní úradu slovenského verejného notára.

Postižený má právo, aby do 15 dní po doručení rozhodnutia podal u ministerstva pravosúdia Slovenskej krajiny rozklad.

Tento rozklad nemá odkladacieho účinku a rozhodne o ňom minister pravosúdia Slovenskej krajiny s konečnou platnosťou.

§ 2.

¹ 24. 10. 1938 potom minister spravodlivosti (pravosúdia) F. Ďurčanský vydal nariadenie č. 17. Zmeny v úradoch verejných notárov na Slovensku. „Na základe vládneho nariadenia z 18. X. 1938 č. 47 o úprave verejného notárstva na Slovensku minister pravosúdia Slovenskej krajiny pozbavil dra Aladára Váradyho v Komárne a dra Vladimíra Horáka v Prešove úradu verejných notárov, pretože pre svoju činnosť nie sú hodní dôvery, potrebnej pri vykonávaní úradu slovenského verejného notára. Súčasne na základe tohoto nariadenia preložil verejných notárov a to dra Hugo Matznera v Trnave a dra Leo Šiposa v Galante, oboch do Dunajskej Stredy, dra Artúra Sternera v Kremnici do Komárna, dra Vasíla Ravlúka v Michaloviciach do Kráľ. Chlumca, Bohuslava Fridricha v Bardejove do Želiezoviec, dra Viktora Jedníčka v Kežmarku do Moldavy n/B., dra Karola Kovalčíka v Levoči do Starej Ďali a dra Františka Hladkého v Uh. Skalici do Parkanu, dra Michala Erdélskeho v Dun. Strede do Sabinova a Hugo Mayera v Malackách do Rim.Soboty.“ Len podľa charakteru mien možno povedať, že títo notári boli Židia, prípadne českej národnosti. Všetci boli preložení (okrem M. Erdélskeho) z miest na Slovensku do oblastí, o ktorej sa predpokladalo, že prípadne Maďarsku. Tieto mestá (Dunajská Streda, Kráľovský Chlmec, Moldava n/B, Stará Ďaľa, Parkan) skutočne po I. Viedenskej arbitráži 2. 11. 1938 pripadli Maďarsku a notári sa tým dostali do Maďarska.

Do jedného roka od účinnosti tohoto nariadenia môže minister pravosúdia Slovenskej krajiny zo služebných dôvodov verejného notára preložiť na iné služobné miesto.

§ 3.

Toto nariadenie nabýva účinnosti dňom vyhlásenia.

§ 4.

Prevedením tohoto nariadenia sa poveruje ministerstvo pravosúdia Slovenskej krajiny.

Dr. Jozef Tiso v. r.
predseda slovenskej vlády

Úradné noviny, XX, č. 47, Bratislava, 24. 10. 1938, s. 1.

Dokument 33

Úryvok z vystúpení ministrov F. Ďurčanského a P. Teplanského v Hlohovci, ktoré sa týkajú problematiky Židov. Uverejnený v denníku HSLŠ Slováč 25. 10. 1938.

(...)

Minister Ďurčanský² (...)

My chceme len to územie, ktoré Slováci obývajú a ktoré Slovákom patrí. (...) Bratislava nikdy maďarská nebola, takisto ani Košice, Nitra atď³. Nesprávne štatistiky z r. 1910, v ktorých Židia sú zaznačení ako Maďari, nemôžu nám byť smerodajné. Ak sa fluktujúci element židovský tu necíti dobre, nebránime, aby sa stadiaľto vysťahoval tak, ako sem nedávno prišiel. Tento element však o hraniciach nikdy rozhodovať nebude. Slovensko je na stráži a nedovolí nikomu kýptiť Slovensko.(...)

V ďalšej časti svojho prejavu dotkol sa rozpustenia komunistickej strany, čo naši neprajníci tendenčne kritizovali, ako čin, namierený proti robotníkom. Toto tvrdenie je však jalový výmysel, keďže komunistická strana nikdy nebola obhájom slovenského robotníka, najviac ak obhajcom židovských záujmov. Židovská politika bola a aj dnes je rozkladná. Židia odvláčajú tovar alebo skrývajú ho, rátajú so zdražovaním. Sme však na stráži a pôjdeme proti ním, tak ako si zaslúžia. Kapitál má slúžiť národu a keď kapitál držia tí, čo sú proti národu, siahneme k opatreniam. (...)

² Ferdinand Ďurčanský ((1906-1974), radikál v radoch HSLŠ, v čase prejavu minister pravosúdia (spravodlivosti).

³ Tieto Ďurčanského vyhlásenia sa týkajú situácie pred I. Viedenskou arbitrážou.